brå

Sveriges officiella statistik

Kriminalstatistik

2018

Anmälda brott

Preliminär statistik för första halvåret 2018

Brå – kunskapscentrum för rättsväsendet
Myndigheten Brå verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete, till i första hand regeringen och myndigheter inom rättsväsendet.

URN: NBN: SE: BRA-720
© Brottsförebyggande rådet 2018
Enheten för rättsstatistik
Omslagsillustration: Susanne Engman
Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm
Telefon 08-527 58 400, e-post info@bra.se, www.bra.se
Denna publikation kan laddas ner från Brås webbplats www.bra.se/publikationer. På begäran kan Brå ta fram ett alternativt format. Frågor om alternativa format skickas till: tillganglig@bra.se.
Vid citat eller användande av tabeller, figurer och diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Innehåll

Sammanfattning 5

Huvudresultat för första halvåret 2018 5

Inledning 8

Tolkning av statistiken 8

Resultat 10

Utvecklingen av samtliga anmälda brott 10

Brottskategoriernas utveckling 11

Brottstypernas utveckling 12

Brottsstrukturen 13

Utvecklingen av anmälda brott mot person 14

Utvecklingen av anmälda stöld- och tillgreppsbrott 25

Utvecklingen av några övriga anmälda brott 28

Några nya redovisningar 2018 29

Regionala resultat 30

Beskrivning av statistiken 33

Statistikens ändamål 33

Statistikens innehåll 33

Anmälda brott 33

Klassificering av brott 34

Regional fördelning 34

Insamling och bearbetning 36

Jämförbarhet över tid 36

Enskilda ärenden med många brott kan påverka statistiken 36

Tekniska och juridiska förändringar 37

Kvalitetsstudier 43

Kvaliteten i brottskoder 43
Specialstudier om dödligt våld 43

Sammanfattning

Statistiken över anmälda brott omfattar alla händelser som anmälts och registrerats som brott hos Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket eller Ekobrotts-myndigheten. Anmälda brott inkluderar även händelser som efter utredning visar sig vara annat än brott. För en mer detaljerad beskrivning, se avsnittet *Statistikens innehåll*.

Ändamålet med statistiken är att ge en bild av omfattningen och utvecklingen av *de händelser som anmälts och registrerats som brott* hos de brottsutredande myndigheterna under den redovisade perioden. Statistiken visar således inte hur många brott som faktiskt har begåtts. Statistiken är deskriptiv och ger inga djupgående förklaringar till de förändringar som skett under perioden.

Den statistik som redovisas här är *preliminär* och framställd med kortare produktionstid, vilket innebär att en mindre andel av de brott som anmälts under redovisningsperioden inte har hunnit komma med i statistiken. Dessa brott fångas dock upp och redovisas i den *slutliga* årsstatistiken, som tas fram med en längre produktionstid.

Huvudresultat för första halvåret 2018

Samtliga brott

- Under första halvåret 2018 anmäldes totalt 752 000 brott, vilket är 3 procent fler än under motsvarande period året innan.
- Den kategori av anmälda brott som ökade mest i antal under första halvåret 2018 var bedrägeribrott. Inom kategorin bedrägeribrott var datorbedrägeri den brottstyp som ökade mest under det första halvåret 2018.
- Den kategori av anmälda brott som minskade mest i antal första halvåret 2018 var stöldbrott. Inom kategorin stöldbrott var fickstöld och inbrottsstöld de brottstyper som minskade mest under det första halvåret 2018.

Brott mot person

- Under första halvåret 2018 anmäldes cirka 140 000 brott mot person (3–7 kap. brottsbalken), vilket är en ökning med 34 brott (±0 %) jämfört med första halvåret 2017.

- De anmälda misshandelsbrotten minskade med 2 procent, till 40 300 brott. Misshandel mot kvinnor i åldern 18 år eller äldre ökade med 1 procent, till 13 700 brott. Misshandel mot män i åldern 18 år eller äldre minskade med 7 procent, till 14 900 brott. Misshandel mot barn i åldern 0–17 år ökade med 1 procent, till 11 700 brott.

- Antalet anmälda olaga hot under första halvåret 2018 var 26 300 brott, vilket är 1 procent mer än första halvåret 2017. Anmälda olaga hot mot kvinnor i åldern 18 år eller äldre minskade med 1 procent (−105 brott) till 9 770 brott. Anmälda olaga hot mot män i åldern 18 år eller äldre minskade med 3 procent (−308 brott) till 10 000 brott. Anmälda olaga hot mot barn i åldern 0–17 år minskade med 7 procent (−285 brott) till 3 560 brott.

- Antalet anmälda ofredanden minskade under första halvåret 2018 med 9 procent till 24 100 brott. Anmälda ofredanden mot kvinnor i åldern 18 år eller äldre minskade med 10 procent (−1 430 brott) till 12 400 brott jämfört med första halvåret 2017. Antalet anmälda ofredanden mot man 18 år eller äldre minskade med 9 procent (−747 brott) till 7 300 anmälda brott. Även antal anmälda ofredanden mot barn 0–17 år minskade med 7 procent (−192 brott) till 2 590 brott under första halvåret 2018.

- Under första halvåret 2018 anmäldes 3 570 våldtäkter, vilket är en ökning med 144 brott (+4 %). Antalet anmälda våldtäkter mot kvinnor i åldern 18 år eller äldre uppgick till 1 920 brott, vilket är 64 brott fler (+3 %) än första halvåret 2017, medan de anmälda våldtäktsbrotten mot män i åldern 18 år eller äldre minskade med 20 procent, till 84 brott. De anmälda våldtäktsbrotten mot barn i åldern 0–17 år ökade med 7 procent (+101 brott), till 1 580 anmälda brott.

Stöld- och tillgreppsbrott

- Under första halvåret 2018 anmäldes 211 000 stöld- och tillgreppsbrott (8 kap. brottsbalken), vilket är en minskning med 10 procent jämfört med första halvåret 2017.

- Bilbrotten (biltillgrepp och stöld ur och från motorfordon) minskade med 7 procent, till 27 700 anmälda brott 2018. Ser man till de två brottstyperna var för sig, minskade de anmälda biltillgreppen med 2 procent, till 5 650 anmälda brott, och stölderna ur och från motorfordon minskade med 8 procent, till 22 000 anmälda brott.

- Bostadsinbrotten minskade med 16 procent, till 8 390 anmälda brott. Av dessa utgjorde villainbrotten 4 860 brott (−21 %) och lägenhetsinbrotten 3 540 brott (−7 %).

Övriga brott

- Första halvåret 2018 anmäldes 120 000 bedrägeribrott[1] (9 kap. brottsbalken). Det är en ökning med 25 procent (+24 000 brott) jämfört med första halvåret 2017.
- Första halvåret 2018 anmäldes totalt 13 100 rattfylleribrott, vilket är en ökning med 1 procent (+106 brott) jämfört med första halvåret 2017. Rattfylleri under påverkan av narkotika, så kallat drograttfylleri, ökade med 6 procent (+397 brott) till 7 390 anmälda brott.
- Första halvåret 2018 anmäldes 52 900 narkotikabrott, vilket var en ökning med 3 procent (+1 530 brott) jämfört med första halvåret 2017.

[1] Exklusive bidragsbrott.

Inledning

Statistiken över anmälda brott ger en övergripande bild av ärendeinflödet till Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket och Ekobrottsmyndigheten. Den visar antalet händelser som anmälts och registrerats som brott hos dessa myndigheter.

Statistiken redovisas i huvudsak enligt den juridiska indelningen av brott i lagstiftningen. I vissa fall förekommer dock information som är mer detaljerad än det lagrum som reglerar brottet. Det gäller till exempel redovisningen av anmäld misshandel, som bland annat inkluderar information om ålder och kön på den utsatta personen. I vissa andra fall är statistiken mindre detaljerad än lagstiftningen, vilket gäller för en stor del av brotten mot den specialstraffrättsliga lagstiftningen.

Notera att samtliga sifferuppgifter i text och tabeller är avrundande enligt principen om tre informationsgivande siffror. Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så 12,2 procent blir till exempel 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar och uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

Tolkning av statistiken

När du tolkar statistiken över anmälda brott, tänk på följande:

- Statistiken visar antalet anmälda brott och inte det totala antalet faktiskt begångna brott. Hur stor andel av de begångna brotten som anmäls varierar beroende på brottstyp, och endast för enstaka brottstyper kan anmälningsstatistiken antas ge en ungefärlig bild av hur många brott som verkligen begås.
- Det faktiska antalet brott är oftast högre än det antal anmälda brott som redovisas i statistiken. Ett undantag är anmälda fall av dödligt våld, där det faktiska antalet brott är lägre än antalet anmälda händelser. Det beror på att

antalet anmälda fall av dödligt våld främst visar antalet händelser med dödlig utgång som behöver utredas för att klargöra om ett mord eller dråp har begåtts eller inte.

- Benägenheten att anmäla brott kan förändras över tid, till exempel på grund av förändrade attityder i samhället eller ändrade försäkringsvillkor. Detta innebär att det för många brottstyper är svårt att utifrån de anmälda brotten avgöra om brottsligheten i samhället ökar eller minskar. Även förändringar i lagstiftningen kan påverka utvecklingen av vilka brott som anmäls.
- Antalet anmälda brott för vissa brottstyper, som narkotika- och trafikbrott, beror till stor del på polisens och andra myndigheters kontroll- och spaningsinsatser. Om insatserna förändras påverkar det oftast antalet anmälda brott.

Resultat[2]

I sammanställningen nedan redovisas huvudresultaten för statistiken över anmälda brott under första halvåret 2018. Inledningsvis redovisas omfattning och utveckling av det totala antalet anmälda brott. Därefter redovisas utvecklingen av antalet anmälda brott indelat i sju breda brottskategorier. Här redovisas även resultat för ett urval enskilda brottstyper där de största antalmässiga förändringarna kan noteras jämfört med föregående år. För brottskategorin brott mot person redovisas resultaten även efter kön och ålder på brottsoffren. Efter en mer detaljerad redovisning av ett urval brottskategorier och brottstyper redovisas slutligen även regionala resultat.[3]

Utvecklingen av samtliga anmälda brott

Under första halvåret 2018 anmäldes totalt 752 000 brott till de brottsutredande myndigheterna. Det är 20 900 fler brott (+3 %) än motsvarande period 2017. Under den senaste tioårsperioden (2009–2018) har antalet anmälda brott under de första halvåren ökat med cirka 79 000 brott (+12 %).

---

[2] I text och tabeller är samtliga sifferuppgifter avrundande enligt principen om tre informationsgivande siffror. Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så 12,2 procent blir till exempel 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar samt uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se

[3] För exakta sifferuppgifter över nivåer för samtliga brottstyper som redovisas i statistiken, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

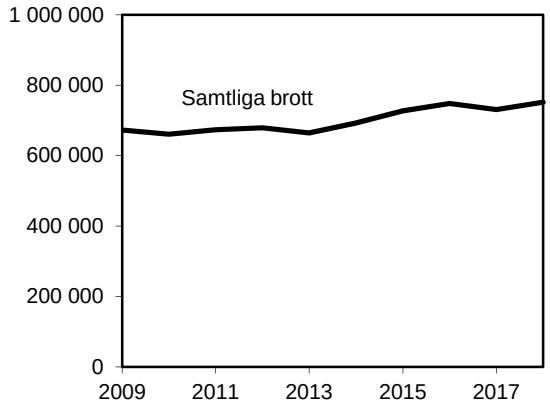

Första halvåret 2018 och förändring jämfört med första halvåret 2017	
Samtliga brott	752 000 brott
	+20 900 (+3 %)

Figur 1. Totalt antal anmälda brott, första halvåren 2009–2018.

Brottskategoriernas utveckling

Statistiken över anmälda brott redovisas efter sju breda brottskategorier samt för ett urval enskilda brottstyper.

Bland de brottskategorier som redovisas är bedrägeri den kategori som *ökade* mest i antal anmälda brott (+24 000 brott) under det första halvåret 2018. Inom kategorin bedrägeribrott var datorbedrägeri den brottstyp som ökade mest.

Samtidigt var stöldbrott den kategori som *minskade* mest i antal anmälda brott (−22 400 brott) under det första halvåret 2018. Inom kategorin stöldbrott var fickstöld och inbrottsstöld de brottstyper som minskade mest.

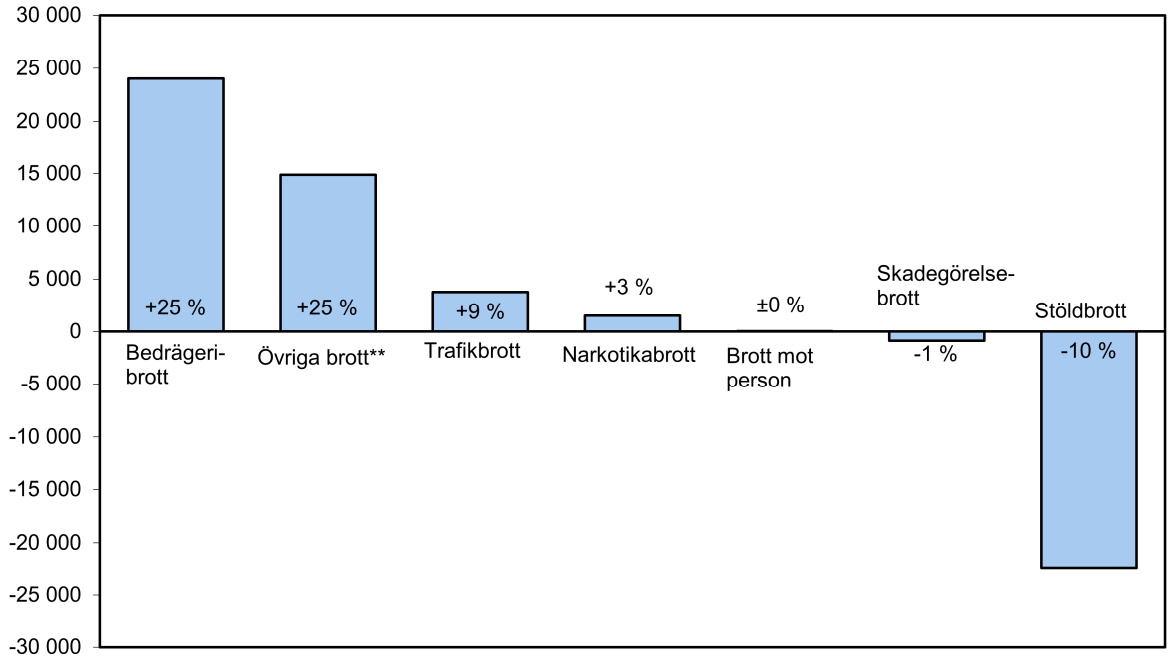

Figur 2. Förändringar av antalet anmälda brott mellan första halvåret 2018 och första halvåret 2017 (procentuell förändring inom respektive brottskategorier redovisas i staplarna).

* Förändringarna i procent redovisas efter avrundade siffror. En ökning med 0,1 % redovisas t.ex. som ingen förändring.
** Övriga brott utgörs av de brott som inte ingår i någon av de andra kategorierna. Det är bland annat bidragsbrott, smugglingsbrott, alkoholbrott, miljöbrott och överträdelse av besöksförbud.
*** Ökningen av trafikbrotten utgörs av ett ökat antal registrerade smitningsbrott där merparten utgörs av den lindrigare typen av smitningsbrott (med inga eller lindriga material- och personskador).

Brottstypernas utveckling

De enskilda brottstyper som ökade mest i antal anmälda brott under första halvåret 2018, jämfört med samma period året innan, var datorbedrägeri, klotter mot kollektivtrafik, annan skadegörelse (ej klotter), smitning från trafikolycka[4] och olovlig identitetsanvändning. De enskilda brottstyper som minskade mest i antal var skadegörelse mot stat, kommun, landsting (ej klotter), fickstöld, skadegörelse på fordon (ej genom brand), ofredande och stöld ur eller från motordrivet fordon.

[4] Trafikbrotten ökade med 3 780 anmälda brott (+9 %) första halvåret 2018. Ökningen i anmälda trafikbrott förklaras till stor del av att polisen har ändrade rutiner vid registrering av smitningsbrott som innebär att även lindrigare brott inkluderas i brottstypen. Från och med 2018 redovisas brottstypen indelat på allvarligare (med betydande materialskador, personskador eller dödligt utfall) och på lindrigare (med inga eller lindriga material- och personskador).

Tabell 1. Ett urval brottstyper som ökade respektive minskade i antal anmälda brott första halvåret 2018 och den procentuella förändringen första halvåret 2017–2018.

Urval brottstyper som ökade första halvåret 2018	**Förändring jämfört med första halvåret 2017**		**Urval brottstyper som minskade första halvåret 2018**	**Förändring jämfört med första halvåret 2017**	
	Antal	Procent		Antal	Procent
Datorbedrägeri	+22 200	+49 %	Skadegörelse mot stat, kommun, landsting (ej klotter)	−7 740	−54 %
Klotter mot kollektivtrafik	+11 800	+81 %	Fickstöld	−4 240	−18 %
Annan skadegörelse (ej klotter)	+11 000	+65 %	Skadegörelse på motorfordon (ej genom brand)	−2 540	−14 %
Smitning från trafikolycka	+3 600	+29 %	Ofredande	−2 440	−9 %
Olovlig identitetsanvändning	+3010	+24 %	Stöld ur eller från motordrivet fordon	−1 930	−8 %

Brottsstrukturen

Under första halvåret 2018 utgjorde stöld- och tillgreppsbrotten 28 procent av samtliga anmälda brott, medan motsvarande andel för brott mot person var 19 procent. Bedrägeri- och skadegörelsebrotten utgjorde 16 respektive 14 procent av de brott som anmäldes under första halvåret 2018.

Den senaste tioårsperioden (2009–2018) utmärks av en minskning av stöldbrottens andel av samtliga anmälda brott under det första halvåret, med 11 *procentenheter*. Även andelen skadegörelsebrott har minskat de senaste tio åren, med 1 procentenhet. De övriga brottskategorierna har ökat sina andelar, förutom trafikbrott och övriga brott, vars andelar var oförändrade. Brott mot person (kap. 3–7 brottsbalken) ökade med 2 procentenheter och narkotikabrotten ökade med 1 procentenhet, medan bedrägeribrotten ökade med 8 procentenheter.[5]

[5] Talen redovisas avrundade, men differensen räknas utifrån tal med decimaler. Detta kan illustreras av beräkningen 5,61–6,48= −0,9 som vid avrundning blir: 6–6= −1.

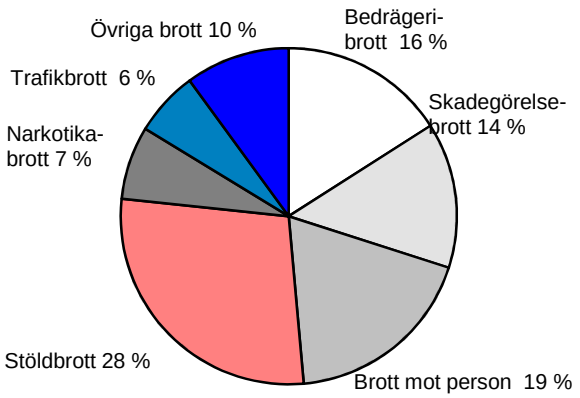

Första halvåret 2018 jämfört med första halvåret 2009:

(Brottskategorier i procent av samtliga anmälda brott samt skillnad i procentenheter).

	2009	2018	Skillnad i procentenheter
Stöld- och tillgreppsbrott	39 %	28 %	−11
Brott mot person	17 %	19 %	+2
Bedrägeribrott	8 %	16 %	+8
Skadegörelsebrott	15 %	14 %	−1
Narkotikabrott	6 %	7 %	+1
Trafikbrott	6 %	6 %	±0
Övriga brott	10 %	10 %	±0

Figur 3. Andelar anmälda brott, efter brottskategorier, i procent av det totala antalet anmälda brott, 2018 (752 000 anmälda brott).

Utvecklingen av anmälda brott mot person

Med brott mot person avses brott som regleras i 3–7 kap. brottsbalken. Av det totala antalet anmälda brott mot person gäller flest anmälningar brottstyperna misshandel, ofredande samt olaga hot . Tillsammans utgjorde de 65 % *procent av de anmälda brotten mot person under 2018. Övriga brott som ingår i kategorin är bland annat dödligt våld, vållande till annans död eller till kroppsskada, sexualbrott, grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning, olaga förföljelse och egenmäktighet med barn. I detta kapitel beskrivs omfattningen och utvecklingen för ett urval av de brottstyper som ingår i kategorin brott mot person.*

Under det första halvåret 2018 anmäldes cirka 140 000 brott mot person (3–7 kap. brottsbalken), vilket är ungefär samma nivå som under motsvarande period 2017. Jämfört med första halvåret 2009 har antalet brott inom kategorin ökat med 23 procent (+25 900 brott).

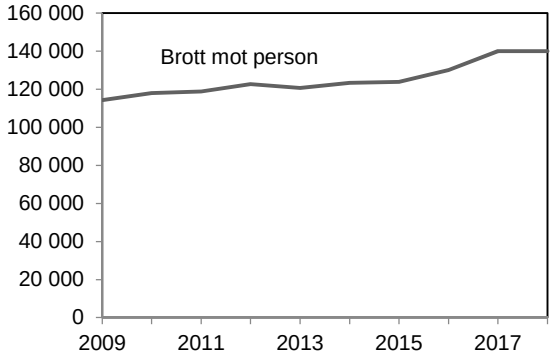

År 2018 och förändring jämfört med 2017:

Brott mot person	140 000 brott +34 (±0 %)

Figur 4. Antal anmälda brott mot person, första halvåren 2009–2018.

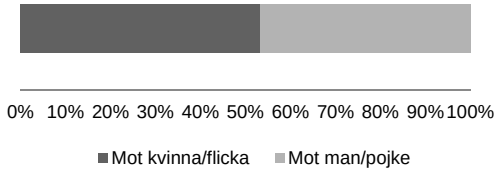

Könsfördelningen år 2018

Mot kvinna/flicka	53 procent
Mot man/pojke	47 procent

Figur 5. Andelar anmälda brott mot person efter kön, i procent av det totala antalet anmälda brott mot person där kön på den utsatta personen är känt (120 000) under första halvåret 2018.

Misshandel

Totalt anmäldes 40 300 misshandelsbrott under det första halvåret 2018, vilket är en minskning med 2 procent jämfört med motsvarande period 2017.

Antalet anmälda misshandelsbrott mot *kvinnor/flickor* första halvåret 2018 uppgick till 18 100, vilket är en ökning med 1 procent jämfört med 2017. Antalet misshandelsbrott mot *män/pojkar* uppgick till 22 200, och har minskat med 4 procent jämfört året innan. Sedan det första halvåret 2009 har antalet anmälda misshandelsbrott totalt sett minskat med 5 procent. De anmälda misshandelsbrotten mot kvinnor/flickor har ökat med 12 procent under samma period, medan de anmälda misshandelsbrotten mot män/pojkar har minskat med 15 procent.

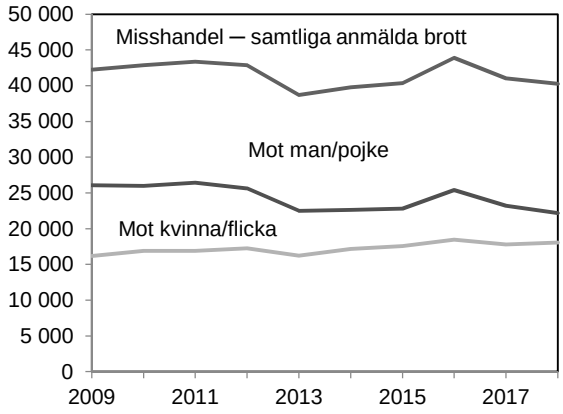

År 2018 och förändring jämfört med 2017:

Misshandelsbrott	40 300 brott −756 (−2 %)
Mot kvinna/flicka	18 100 brott +265 (+1 %)
Mot man/pojke	22 200 brott −1 020 (−4 %)

Figur 6. Antal anmälda misshandelsbrott totalt, mot kvinnor/flickor och mot män/pojkar, halvåren 2009–2018.

Av samtliga anmälda misshandelsbrott första halvåret 2018 var 45 procent brott mot kvinnor/flickor och 55 procent mot män/pojkar.

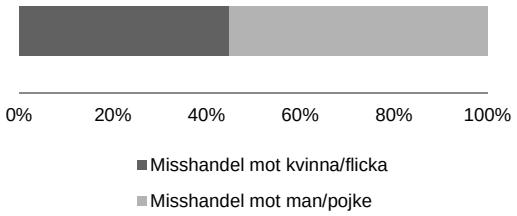

Könsfördelningen år 2018:

Mot kvinna/flicka	45 procent
Mot man/pojke	55 procent

Figur 7. Andelar anmälda misshandelsbrott efter kön, i procent av det totala antalet anmälda misshandelsbrott (40 300) under första halvåret 2018.

Misshandel mot personer 18 år eller äldre

Totalt anmäldes 28 600 misshandelsbrott mot person 18 år eller äldre under det första halvåret 2018, vilket är en minskning med 3 procent jämfört med motsvarande period 2017.

Antalet anmälda misshandelsbrott mot kvinnor i åldern 18 år eller äldre ökade med 1 procent, till 13 700 anmälda brott, medan antalet anmälda misshandelsbrott mot män i åldern 18 år eller äldre minskade med 7 procent, till 14 900 brott.

Jämfört med det första halvåret 2009 har antalet misshandelsbrott mot personer i åldern 18 år eller äldre minskat med 12 procent.

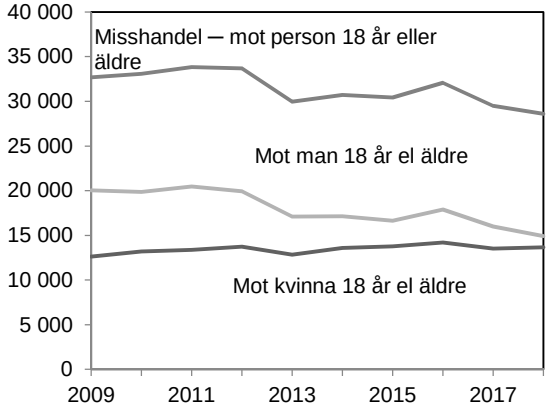

År 2018 och förändring jämfört med 2017:

Misshandelsbrott mot person 18 år eller äldre	28 600 brott −908 (−3 %)
Mot kvinna 18 år eller äldre	13 700 brott +164 (+1%)
Mot man 18 år eller äldre	14 900 brott −1 070 (−7 %)

Figur 8. Antal anmälda misshandelsbrott mot person (18 år eller äldre) totalt, mot kvinnor (18 år eller äldre) och mot män (18 år eller äldre), första halvåren 2009–2018.

Anmäld misshandel mot kvinnor respektive män i åldern 18 år eller äldre utgjorde 48 respektive 52 procent av de anmälda misshandelsbrotten mot personer i åldern 18 år eller äldre.

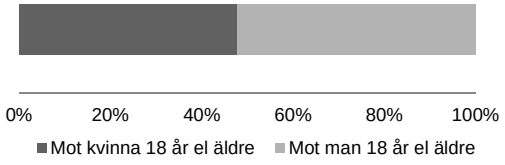

Könsfördelningen 2018:

Mot kvinna 18 år eller äldre	48 procent
Mot man 18 år eller äldre	52 procent

Figur 9. Andelar anmälda misshandelsbrott efter kön 2018 i procent av det totala antalet anmälda misshandelsbrott mot personer i åldern 18 år eller äldre (28 600) under första halvåret 2018.

Misshandel mot barn i åldern 0–17 år

Första halvåret 2018 anmäldes sammantaget 11 700 misshandelsbrott mot barn i åldern 0–17 år. Det motsvarar 29 procent av alla anmälda misshandelsbrott. Jämfört med det första halvåret 2017 ökade antalet anmälda misshandelsbrott mot barn i åldern 0–17 år med 1 procent (+152 brott). Sedan första halvåret 2009 har det totala antalet anmälda misshandelsbrott mot barn (0–17 år) ökat med 2 080 brott (+22 %).

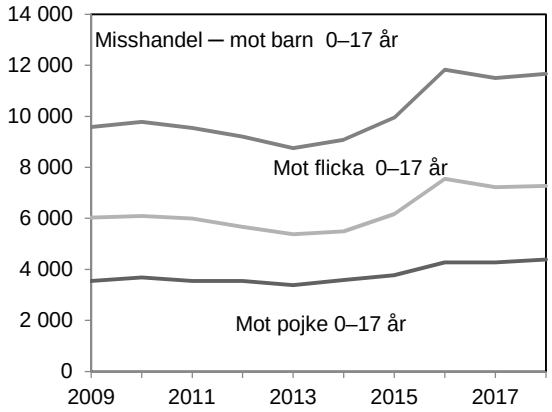

År 2018 och förändring jämfört med 2017:

Misshandelsbrott mot barn 0–17 år	11 700 brott +152 (+1 %)
Mot flicka 0–17 år	4 380 brott +101(+2%)
Mot pojke 0–17 år	7 280 brott +51 (+1 %)

Figur 10. Antal anmälda misshandelsbrott mot barn (0–17 år) totalt, mot flickor (0–17 år) och mot pojkar (0–17 år), första halvåren 2009–2018.

Av de anmälda misshandelsbrotten mot barn i åldern 0–17 år avsåg 4 380 brott (38 %) misshandel mot flickor och 7 280 brott (62 %) misshandel mot pojkar.

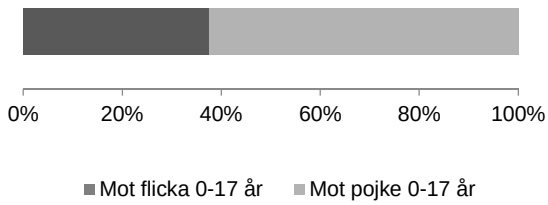

Könsfördelning 2018:

Mot flicka 0–17 år	38 procent
Mot pojke 0–17 år	62 procent

Figur 11. Andelar anmälda misshandelsbrott efter kön och ålder 2018, i procent av totala antalet anmälda misshandelsbrott mot barn 0−17 år (11 700) under första halvåret 2018.

Grov fridskränkning

Antalet anmälningar om grov fridskränkning ökade jämfört med första halvåret 2017, till 820 brott (+9 %). Av dessa avsåg 427 brott om grov fridskränkning mot kvinnor/flickor, vilket var en minskning med 4 procent. Antalet anmälda brott mot män/pojkar uppgick till 393 brott, och ökade med 14 procent.

Jämfört med första halvåret 2009 har antalet anmälda brott gällande grov fridskränkning ökat med 30 procent. Ökningen skedde dock under första delen av den uppmätta tioårsperioden, fram till 2011, för att sedan minska.

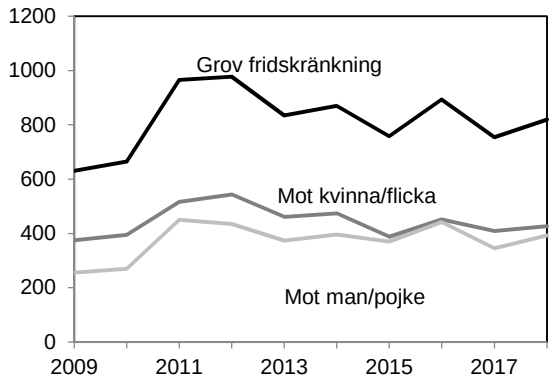

År 2018 och förändring jämfört med 2017:

Grov fridskränkning	820 brott +66 (+9%)
Mot kvinna/flicka	427 brott +18 (+4 %)
Mot man/pojke	393 brott +48 (+14 %)

Figur 13. Antalet anmälda brott om grov fridskränkning totalt, mot kvinnor/flickor och mot män/pojkar, åren 2009–2018.

Fördelning av anmälda brott om grov fridskränkning mot kvinnor/flickor och män/pojkar 2018 var relativt jämn och uppgick till 52 respektive 48 procent (se figur 14).

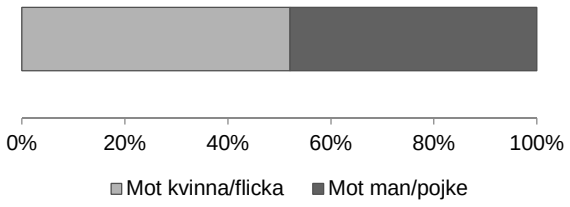

Könsfördelningen år 2018 och förändring jämfört med 2017:

Mot kvinna/flicka	52 procent
Mot man/pojke	48 procent

Figur 14. Andelar anmälda brott om grov fridskränkning efter kön 2018, i procent av totala antalet anmälda brott om grov fridskränkning (820 brott) under första halvåret 2018.

Grov fridskränkning mot personer i åldern 18 år eller äldre

Antalet anmälningar om grov fridskränkning mot personer i åldern 18 år eller äldre ökade jämfört med första halvåret 2017, till 156 brott (+2 %).

Antalet anmälda brott om grov fridskränkning mot kvinnor (18 år eller äldre) ökade med 4 brott (+4 %) till 94 brott första halvåret 2018. Antalet anmälda brott mot män (18 år eller äldre) uppgick det första halvåret till 62 brott och har minskat med 2 procent (−1 brott).

Jämfört med första halvåret 2009 har anmälda brott gällande grov fridskränkning mot personer i åldern 18 år eller äldre minskat med 27 procent (−58 brott).

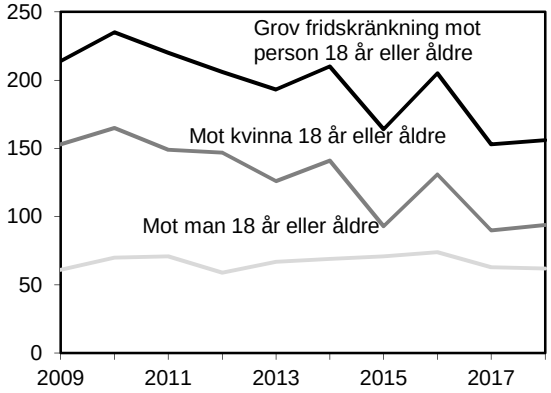

År 2018 och förändring jämfört med 2017:

Grov fridskränkning mot person 18 år eller äldre	156 brott +3 (+2 %)
Mot kvinna 18 år eller äldre	94 brott +4 (+4 %)
Mot man 18 år eller äldre	62 brott −1 (−2 %)

Figur 15. Antalet anmälda brott om grov fridskränkning mot person (18 år eller äldre) totalt, mot kvinnor (18 år eller äldre) och mot män (18 år eller äldre), åren 2009–2018.

Fördelning av anmälda brott om grov fridskränkning mot kvinnor och män 18 år eller äldre 2018 uppgick till 60 respektive 40 procent.

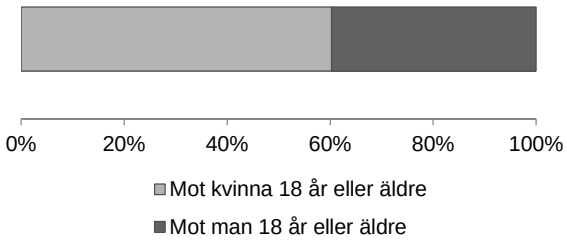

Könsfördelningen 2018:

Mot kvinna 18 år eller äldre	60 procent
Mot man 18 år eller äldre	40 procent

Figur 16. Könsfördelning i procent av det totala antalet anmälda brott om grov fridskränkning mot person 18 år eller äldre (156 brott) under första halvåret 2018.

Grov fridskränkning mot barn i åldern 0–17 år

Första halvåret 2018 anmäldes sammantaget 664 brott om grov fridskränkning mot barn i åldern 0–17 år. Jämfört med det första halvåret 2017 ökade antalet med 63 brott (+10 %). Sedan första halvåret 2009 har det ökat med 247 brott (+59 %).

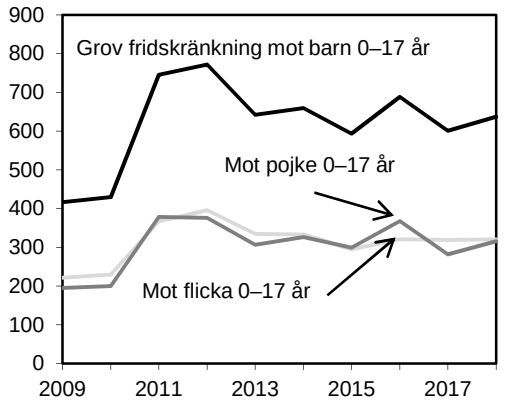

År 2018 och förändring jämfört med 2017:

Grov fridskränkning mot barn 0–17 år	664 brott +63 (+10 %)
Mot flicka 0–17 år	333 brott +14 (+4 %)
Mot pojke 0–17 år	331 brott +49 (+17 %)

Figur 17. Antalet anmälda brott om grov fridskränkning mot barn (0–17 år) totalt, mot flickor (0–17 år) och mot pojkar (0–17 år), åren 2009–2018.

Antalet anmälda brott om grov fridskränkning mot barn i åldern 0–17 år var jämt fördelat mellan brott mot flickor respektive mot pojkar.

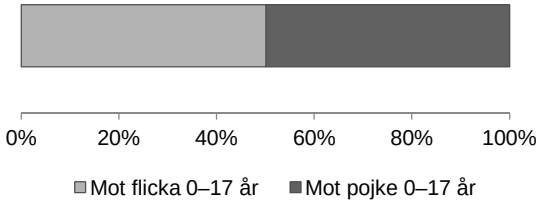

Könsfördelningen år 2018 och förändring jämfört med 2017:

Mot flicka 0–17 år	50 procent
Mot pojke 0–17 år	50 procent

Figur 18. Könsfördelning i procent av det totala antalet anmälda brott om grov fridskränkning mot barn i åldern 0–17 år (664 brott) under första halvåret 2018.

Grov kvinnofridskränkning

Antalet anmälda brott om grov kvinnofridskränkning minskade med 5 procent (−47 brott) till 858 brott under det första halvåret 2018 jämfört med motsvarande period 2017. Under de senaste tio åren har antalet brott om grov kvinnofridskränkning som anmälts under de första halvåren minskat med 34 procent (−438 brott). Eftersom den här typen av brott består av ett flertal underliggande brottstyper, exempelvis misshandel och olaga hot, som sammantaget utgör ett led i en upprepad kränkning, är brottens utveckling delvis beroende av polisens och åklagarnas hantering av dessa brott.

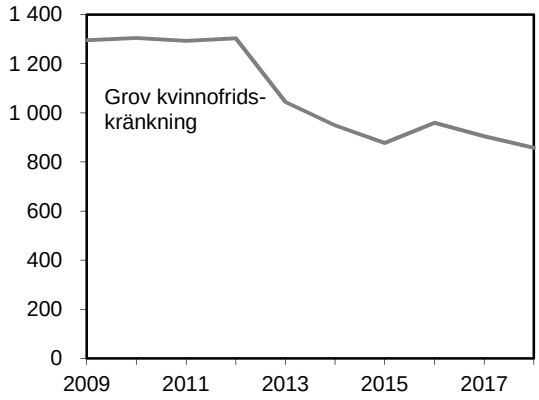

År 2018 och förändring jämfört med 2017:

Grov kvinnofridskränkning	858 brott −47 (−5 %)

Figur 19. Antalet anmälda brott om grov kvinnofridskränkning totalt, första halvåren 2009–2018.

Olaga hot

Under första halvåret 2018 anmäldes 26 300 olaga hot, vilket är 1 procent mer jämfört med första halvåret 2017. Antalet anmälda brott om olaga hot mot kvinnor/flickor var 11 300, en minskning med 1 procent. Antalet anmälda brott mot män/pojkar uppgick det första halvåret till 12 000 brott, en minskning med 5 procent jämfört med första halvåret 2017. Det är antalet anmälda olaga hot mot grupp som ökat jämfört med 2017, med 48 procent eller 941 brott.

Jämfört med första halvåret 2009 har antalet anmälda olaga hot ökat med 4 procent. De anmälda brotten om olaga hot minskade fram till 2013, för att därefter öka.

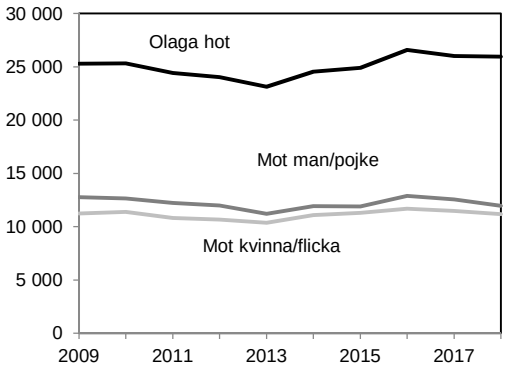

År 2018 och förändring jämfört med 2017:

Olaga hot	26 300 brott +243 (+1 %)
Mot kvinna/flicka	11 300 brott −130 (−1 %)
Mot man/pojke	12 000 brott −568 (−5 %)

Figur 20. Antalet anmälda brott om olaga hot totalt, mot kvinnor/flickor och mot män/pojkar, de första halvåren 2009–2018.

Fördelningen av anmälda brott om olaga hot mot kvinnor/flickor respektive män/pojkar första halvåret 2018 var relativt jämn och uppgick till 49 respektive 51 procent.

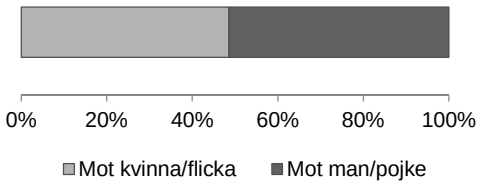

Könsfördelningen 2018:	
Mot kvinna/flicka	49 procent
Mot man/pojke	51 procent

Figur 21. Könsfördelning i procent av det totala antalet anmälda brott om olaga hot, exklusive olaga hot mot grupp (23 300 brott) under första halvåret 2018.

Ofredande

Antalet anmälda ofredanden minskade med 9 procent, till 24 100 brott, under första halvåret 2018 jämfört med motsvarande period 2017. Antalet anmälda brott om ofredande mot kvinnor/flickor var 14 000 brott första halvåret 2018, en minskning med 10 procent jämfört med första halvåret 2017. Antalet anmälda brott mot män/pojkar uppgick det första halvåret till 8 380 brott och har minskat med 9 procent.

Jämfört med första halvåret 2009 har anmälda brott gällande ofredande ökat med 8 procent. De första halvåren fram till 2015 har antalet anmälda brott om ofredande ökat kontinuerligt, för att sedan minska de två senaste halvåren.

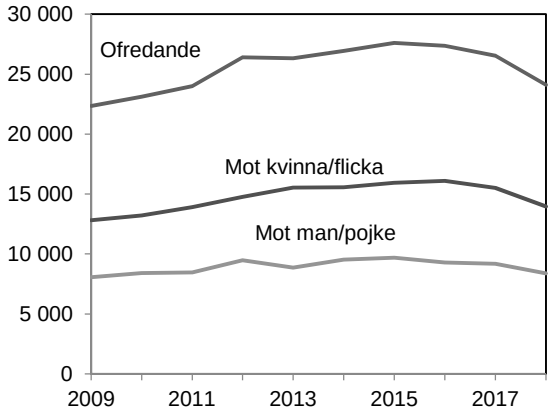

År 2018 och förändring jämfört med 2017:	
Ofredande	24 100 brott
	−2 440 (−9 %)
Mot kvinna/flicka	14 000 brott
	−1 570 (−10%)
Mot man/pojke	8 380 brott
	−803 (−9%)

Figur 22. Antalet anmälda brott om ofredanden totalt, mot kvinnor/flickor och mot män/pojkar, åren 2009–2018.

Fördelningen av de anmälda brotten om ofredande mot kvinnor/flickor respektive män/pojkar det första halvåret 2018 var 62 respektive 38 procent.

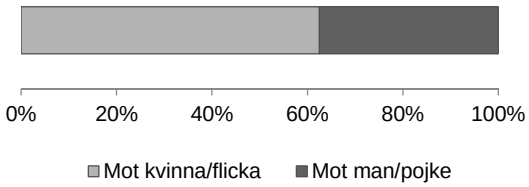

Könsfördelningen 2018:	
Mot kvinna/flicka	62 procent
Mot man/pojke	38 procent

Figur 23. Andelar anmälda brott om ofredande efter kön 2018, i procent av totala antalet anmälda brott om ofredande (exklusive ofredande mot grupp) (22 300) under första halvåret 2018.

Våldtäkt

Första halvåret 2018 anmäldes 3 570 våldtäktsbrott, vilket innebär en ökning med 4 procent (+144 brott) jämfört med första halvåret 2017.

Antalet anmälda våldtäkter mot kvinnor/flickor var 3 340 första halvåret 2018, en ökning med 6 procent (+184 brott). Antalet anmälda våldtäkter mot män/pojkar uppgick det första halvåret till 238 brott och har minskat med 14 procent (−40 brott).

Jämfört med första halvåret 2009 har antalet anmälda våldtäkter ökat med 23 procent. De anmälda våldtäktsbrotten låg på en relativt stabil nivå mellan 2011 och 2016, för att därefter öka.

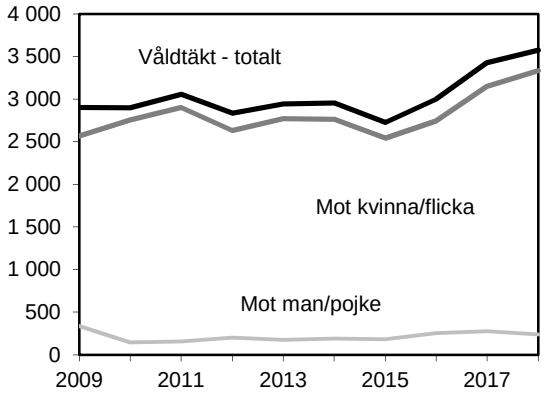

År 2018 och förändring jämfört med 2017:

Våldtäkt	3 570 brott +144 (+4 %)
Mot kvinna/flicka	3 340 brott +184 (+6 %)
Mot man/pojke	238 brott −40 (−14 %)

Figur 24. Antalet anmälda våldtäkter totalt, mot kvinnor/flickor och mot män/pojkar, de första halvåren 2009–2018.

Fördelningen av de anmälda brotten om våldtäkt mot kvinnor/flickor och män/pojkar första halvåret 2018 var 93 respektive 7 procent.

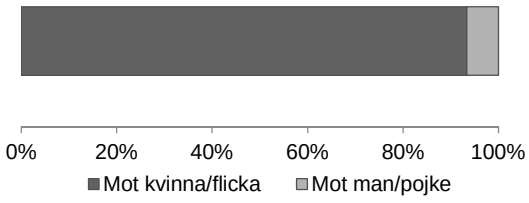

Könsfördelningen 2018:

Mot kvinna/flicka	93 procent
Mot man/pojke	7 procent

Figur 25. Andelar anmälda våldtäktsbrott efter kön första halvåret 2018, i procent av totala antalet anmälda våldtäktsbrott (3 570) under första halvåret 2018

Våldtäkt mot person 18 år eller äldre

Av de anmälda våldtäktsbrotten utgjordes 2 000 av våldtäkter mot personer i åldern 18 år eller äldre, vilket är 2 procent mer sedan första havåret 2017. Antalet anmälda våldtäkter mot kvinnor i åldern 18 år eller äldre var 3 procent högre, medan de anmälda våldtäktsbrotten mot män i åldern 18 år eller äldre hade minskat med 21 brott (−20 %).

Sedan det första halvåret 2009 har antalet anmälda våldtäktsbrott mot personer i åldern 18 år och äldre har ökat med 39 procent (557 brott). De anmälda våldtäkterna mot kvinnor i åldern 18 år eller äldre ökade med 521 brott (+37 %) mellan 2009 och 2018, medan de anmälda våldtäkterna mot män i åldern 18 år eller äldre ökade med 36 brott (+75 %) under samma period.

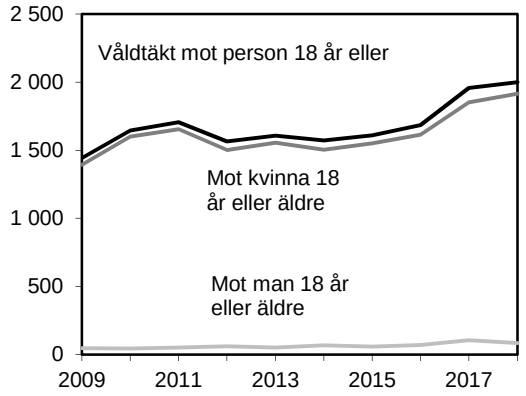

År 2018 och förändring jämfört med 2017:

Våldtäkt mot person 18 år eller äldre	2 000 brott +43 (+2 %)
Mot kvinna 18 år eller äldre	1 920 brott +64 (+3 %)
Mot man 18 år eller äldre	84 brott −21 (−20 %)

Figur 26. Antalet anmälda våldtäkter mot person 18 år eller äldre totalt, mot kvinnor i åldern 18 år eller äldre och mot män i åldern 18 år eller äldre, första halvåren 2009–2018.

Av de anmälda våldtäkterna mot personer i åldern 18 år eller äldre 2018 var 96 procent brott mot en kvinna och 4 procent mot en man.

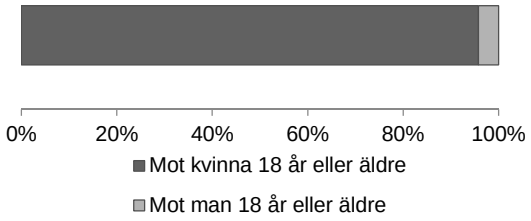

Könsfördelningen 2018:

Mot kvinna 18 år eller äldre	96 procent
Mot man 18 år eller äldre	4 procent

Figur 27. Andelar anmälda våldtäktsbrott efter kön och ålder första halvåret 2018, i procent av totala antalet anmälda våldtäktsbrott mot person 18 år eller äldre (2 000 brott) under första halvåret 2018

Våldtäkt mot barn 0–17 år

Av de anmälda våldtäktsbrotten det första halvåret 2018 utgjorde 44 procent (1 580 brott) våldtäkter mot barn i åldern 0–17 år. Jämfört med det första halvåret 2017 har dessa brott ökat med 7 procent (+101 brott). Sedan det första halvåret 2009 har antalet anmälda våldtäktsbrott mot barn i åldern 0–17 år ökat med 8

procent (+115 brott).

Av de anmälda våldtäkterna mot barn i åldern 0–17 år det första halvåret 2018 var det 1 130 anmälda brott som riktades mot barn under 15 år, vilket är en ökning med 161 brott eller 17 procent sedan det första halvåret 2017. Antalet anmälda brott mot barn i åldern 15–17 år minskade under samma period med 60 anmälda brott (−12 %).

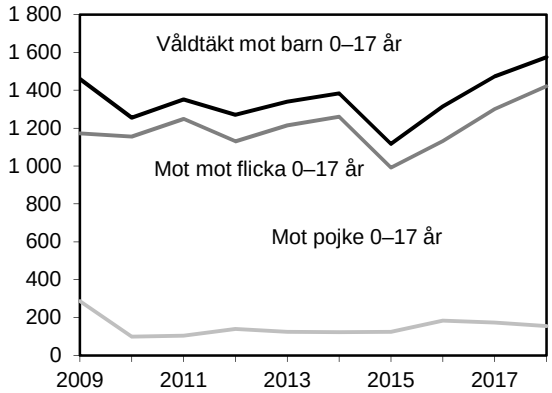

År 2018 och förändring jämfört med 2017:

Våldtäkt mot barn 0–17 år	1 580 brott +101 (+7 %)
Mot flicka 0–17 år	1 420 brott +120 (+9 %)
Mot pojke 0–17 år	154 brott −19 (−11%)

Figur 28. Antalet anmälda våldtäkter mot barn 0–17 år totalt, mot flickor i åldern 0–17 år och mot pojkar i åldern 0–17 år, första halvåren 2009–2018.

Av de anmälda våldtäkterna mot barn i åldern 0–17 år första halvåret 2018 var 90 procent brott mot en flicka och 10 procent mot en pojke.

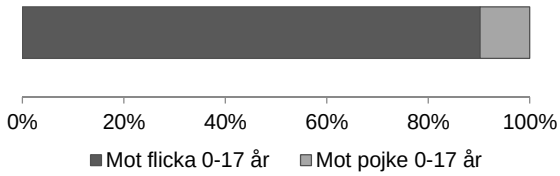

Könsfördelningen 2018:

Mot flicka	90 procent
Mot pojke	10 procent

Figur 29. Andelar anmälda våldtäktsbrott efter kön och ålder 2018, i procent av totala antalet anmälda våldtäktsbrott mot barn 0–17 år (1 580) under första halvåret 2018

Vid tolkning av statistiken bör man tänka på att enstaka anmälningar med ett stort antal brott kan ge upphov till årliga variationer i statistiken. Även förändringar i anmälningsbenägenheten kan påverka antalet anmälda våldtäkter.

Utvecklingen av anmälda stöld- och tillgreppsbrott

Med stöld- och tillgreppsbrott avses brott som regleras i 8 kap. brottsbalken. Sett till samtliga anmälda stöld- och tillgreppsbrott är cykelstöld, stöld ur och från motordrivet fordon samt butiksstöder och snatterier de antalsmässigt största brottstyperna. Tillsammans utgjorde de 34 procent av de anmälda stöld- och tillgreppsbrotten under första halvåret 2018. I detta kapitel beskrivs omfattningen och utvecklingen för ett urval av dessa brottstyper.

Under det första halvåret 2018 anmäldes 211 000 stöld- och tillgreppsbrott. Det innebar en minskning med 10 procent jämfört med motsvarande period 2017. De

stöldbrottstyper för vilka antalet anmälda brott minskade mest i antal var fickstöld och inbrottsstöld.

Antalet stöldbrott som anmälts under årets första hälft har minskat under den senaste tioårsperioden. Under det första halvåret 2018 anmäldes 19 procent färre brott än under det första halvåret 2009.

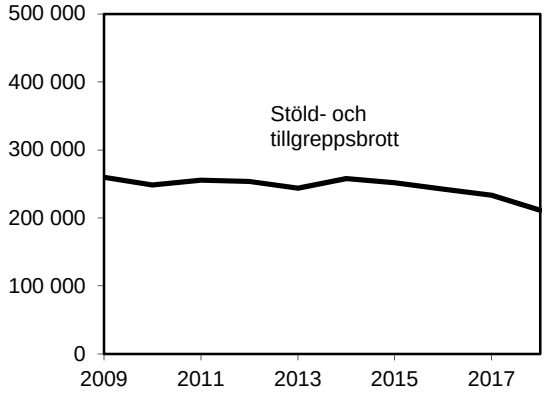

Första halvåret 2018 och förändring jämfört med första halvåret 2017:

Stöld- och tillgreppsbrott	211 000 brott
	−22 400 (−10 %)

Figur 31 Antal anmälda stöld- och tillgreppsbrott, första halvåren 2009–2018.

Bilbrott

Totalt anmäldes 5 650 biltillgrepp och 22 000 stölder ur och från motordrivet fordon under det första halvåret 2018. Jämfört med halvåret 2017 minskade antalet anmälda biltillgrepp med 120 brott (−2 %). Även antalet anmälda stölder ur och från motorfordon minskade, med 1 930 brott (−8 %), jämfört med motsvarande period 2017.

Jämfört med det första halvåret 2009 har antalet anmälda biltillgrepp minskat med 51 procent, medan antalet anmälda stölder ur och från motorfordon har minskat med 36 procent.

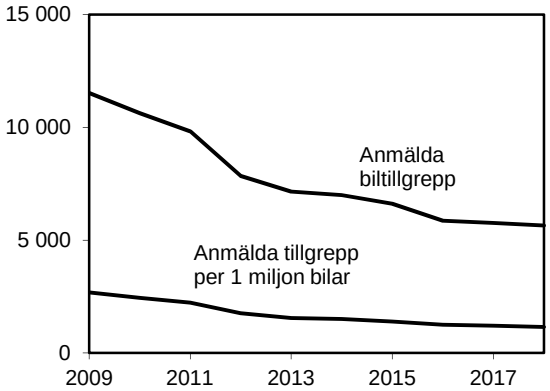

Första halvåret 2018 och förändring jämfört med första halvåret 2017:

Biltillgrepp	5 650 brott
	−120 (−2 %)

Figur 32. Totalt antal anmälda biltillgrepp samt antalet anmälda biltillgrepp per 1 miljon bilar i trafik, första halvåren 2009–2018 (källa: SIKA för 2009, Trafikanalys från och med 2010).

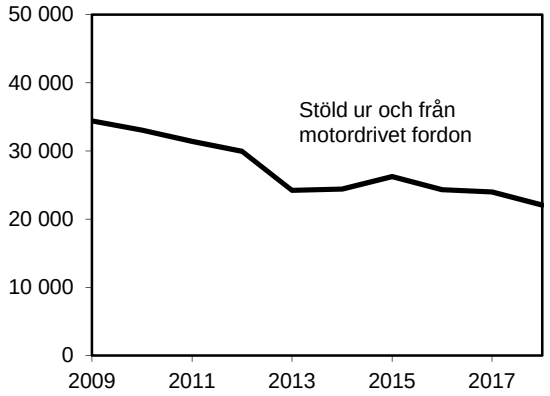

Första halvåret 2018 och förändring jämfört med första halvåret 2017:

Stöld ur och från motordrivet fordon	22 000 brott −1 930 (−8 %)

Figur 33. Antal anmälda stölder ur och från motordrivet fordon, första halvåren 2009–2018

Bostadsinbrott och andra inbrottsstölder

Första halvåret 2018 anmäldes 8 390 bostadsinbrott totalt, vilket är en minskning med 16 procent jämfört med första halvåret 2017. Antalet anmälda inbrott i villa och radhus minskade med 21 procent, till 4 860 brott. De anmälda lägenhetsinbrotten minskade även de med 7 procent, till 3 540 brott.

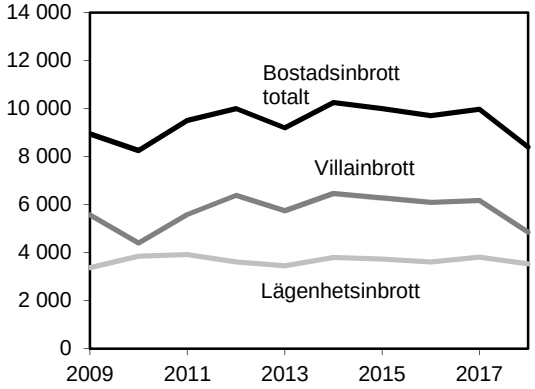

Första halvåret 2018 och förändring jämfört med första halvåret 2017:

Bostad totalt	8 390 brott −1 590 (−16 %)
Villa	4 860 brott −1 310 (−21 %)
Lägenhet	3 540 brott −275 (−7 %)

Figur 34. Antal anmälda bostadsinbrott, första halvåren 2009–2018.

Halvårssstatistiken skiljer sig något från helårsstatistiken, framför allt vad gäller de anmälda villainbrotten, som har en säsongsbetonad prägel. Vid mer detaljerade analyser framträder november som den månad då det anmäls flest villainbrott, tätt följd av december och oktober. Denna struktur påverkar halvårsstatistiken, eftersom den gäller det första halvåret. Denna tydliga struktur återfinns inte bland lägenhetsinbrotten, som endast uppvisar mindre variationer i antal anmälda brott under året.

Utvecklingen av några övriga anmälda brott

Bedrägeribrott

Under första halvåret 2018 anmäldes 120 000 bedrägeribrott[6] (9 kap. brottsbalken). Det innebar en ökning med 25 procent jämfört med första halvåret 2017. Den bedrägerityper som ökade mest var datorbedrägerier, som ökade med 22 200 anmälda brott, till 67 600 brott. Även bedrägerier med hjälp av internet ökade, med 24 procent (+2 510 brott) till 12 900 anmälda brott. Mellan de första halvåren 2009 och 2018 har antalet anmälda bedrägeribrott mer än fördubblats.

Antalet anmälda brott varierar dock mellan olika typer av bedrägerier, bland annat beroende på omständigheterna kring brottet samt myndigheters och privata aktörers förmåga att upptäcka de brott som riktas mot dem. Bedrägeri är ett typiskt seriebrott, där en enda gärningsperson kan ge upphov till tusentals anmälda brott under en kort period. För enskilda typer av bedrägerier, som exempelvis datorbedrägeri, kan statistiken därmed uppvisa stora variationer från år till år.

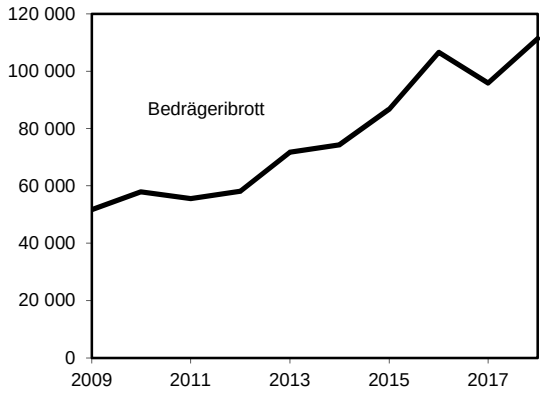

Första halvåret 2018 och förändring jämfört med första halvåret 2017:

Bedrägeribrott	120 000 brott +24 000 (+25 %)

Figur 35. Antal anmälda bedrägeribrott, första halvåren 2009–2018.

Rattfylleribrott

Första halvåret 2018 anmäldes totalt 13 100 rattfylleribrott, vilket är en ökning med 1 procent jämfört med första halvåret 2017. Underkategorin rattfylleri under påverkan av narkotika, så kallat drograttfylleri, ökade med 6 procent, till 7 390 brott.

Trafikbrott tillhör de brottskategorier där antalet anmälda brott påverkas av polisens trafikkontrollinsatser.

[6] Exklusive bidragsbrott.

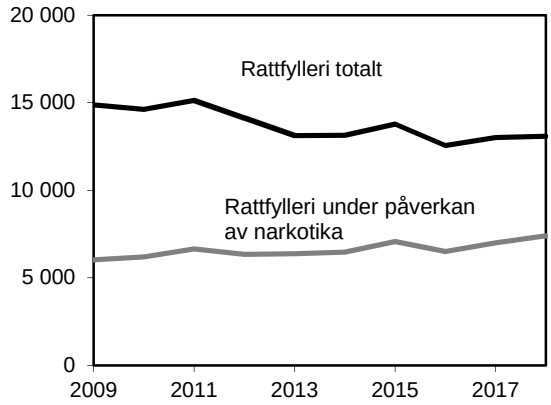

Första halvåret 2018 och förändring jämfört med första halvåret 2017:

Rattfylleri totalt	13 100 brott +106 (+1 %)
Under påverkan av narkotika	7 390 brott +397 (+6 %)

Figur 36. Antal anmälda rattfylleribrott, första halvåren 2009–2018.

Narkotikabrott

Första halvåret 2018 ökade antalet anmälda brott mot narkotikastrafflagen med 3 procent, till 52 900 anmälda brott. Antalet anmälda brott om innehav av narkotika ökade med 1 320 anmälda brott (+6 %) medan antalet anmälda brott om bruk av narkotika var på samma nivå som året dessförinnan (±0 %).

Narkotikabrotten tillhör de brottskategorier där antalet anmälda brott i hög grad påverkas av polisens spanings- och ingripandeverksamhet.

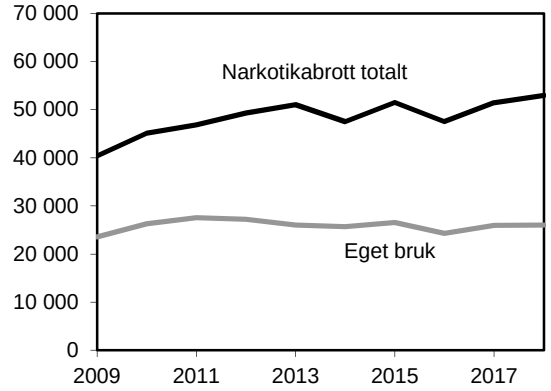

Första halvåret 2018 och förändring jämfört med första halvåret 2017:

Narkotikabrott	52 900 brott +1 530 (+3 %)
Eget bruk	26 000 brott +49 (±0 %)

Figur 37. Antal anmälda narkotikabrott, första halvåren 2009–2018.

Några nya redovisningar 2018

Från och med 2018 särredovisas ett antal nya brottstyper i statistiken. För detaljerad information om antal anmälda brott, se grundtabellerna på www.bra.se/statistik

- Lagen (2016:1307) om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden har ersatt lagen (2005:377) om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument, och särredovisas enligt fem nya brottstyper: insiderbrott, insiderbrott (grovt), obehörigt röjande av insiderinformation, marknads-

manipulation samt marknadsmanipulation (grov). Första halvåret 2018 hade totalt 202 brott anmälts.

- Utlänningslagen (2005:716) har delats upp på *uppsåtligen uppehåller sig i Sverige trots beslut om utvisning (20 kap. 2 §), har anställning eller bedriver verksamhet utan att inneha arbetstillstånd (20 kap. 3 §), har utlänning anställd som inte har rätt att vistas i Sverige, eller saknar arbetstillstånd (20 kap. 5 §)* samt *övriga brott mot utlänningslagen (20 kap. 4, 6, 7 §)*. Under första halvåret har totalt 643 brott mot utlänningslagen anmälts.
- Allmänfarlig ödeläggelse (13 kap. 3 § brottsbalken) har delats upp på *genom sprängning* och *ej genom sprängning*. Under första halvåret anmäldes totalt 90 brott om allmänfarlig ödeläggelse, varav 75 genom sprängning och 15 ej genom sprängning.
- Vapenlagen (1996:67) 9 kap. 1 § har delats upp på grovhetsgrad och vapenslag. Totalt har 3 260 brott anmälts under första halvåret 2018.
- Stöld (8 kap. 1, 2, 4 § BrB) ur eller från motordrivet fordon, släpfordon och husvagn (ej motorredskap) har delats upp på två brottstyper *stöld av fast interiör/exteriör, eller stöld av både fast interiör/exteriör och andra föremål* och *av endast andra föremål (ej fast interiör/exteriör)*. Under första halvåret anmäldes totalt 22 000 stölder ur eller från motordrivet fordon, varav 7 500 var av fast interiör/exteriör och 14 500 av både fast interiör/exteriör och andra föremål.
- Ny lagstiftning har tillkommit i 4 kap. BrB, *olaga integritetsintrång* (6 c, 6 d §) och särredovisas sedan 1 januari 2018 i statistiken. Brottstypen har delats upp på kön och ålder. Totalt har 601 brott anmälts under första halvåret 2018.
- Olaga tvång (brottsbalken 4 kap. 4 §) har delats upp på *kön* och *ålder*. Totalt har 555 brott anmälts under första halvåret 2018.
- Misshandel (brottsbalken 3 kap. 5, 6 §) mot bekant, utomhus, har delats upp på *i nära relation* och *ej i nära relation*. Totalt har 4 550 brott om misshandel mot bekant, utomhus anmälts, varav 998 var i nära relation och 3 550 ej i nära relation.
- Smitning från trafikolycksplats (lag (1951:649) om straff för vissa trafikbrott 5 §) har delats upp på *med betydande materialskador, personskador (kräver sjukvård) eller dödligt utfall* och *med inga eller lindriga materialskador eller lindriga personskador (kräver ej sjukvård)*. Totalt har 16 200 smitningsbrott från trafikolycksplats anmälts, varav 3 100 gällde betydande skador och 13 100 inga eller lindriga skador.

Regionala resultat

Sedan den 1 januari 2015 är Polismyndigheten indelad i sju polisregioner, i stället för de tidigare 21 länspolismyndigheterna. Det innebär att statistiken över anmälda brott numera utgår från de nya polisregionerna. För mer information, se avsnittet *Statistikens innehåll – regional fördelning*.

I relation till folkmängden anmäldes totalt sett flest brott i region Stockholm; under första halvåret 2018 anmäldes 10 200 brott per 100 000 invånare. Motsvarande andel för region Nord, som var den region med lägst andel anmälda brott per 100 00 invånare, var 5 340 brott per 100 000 invånare. Antalet anmälda *brott mot person* per 100 000 invånare var ungefär lika stort i samtliga regioner; det varierar mellan 1 150 och 1 570 anmälda brott. Det anmälda antalet stöld- och tillgreppsbrott samt övriga brott är däremot fler per 100 000 invånare i storstadsregionerna än i övriga regioner.

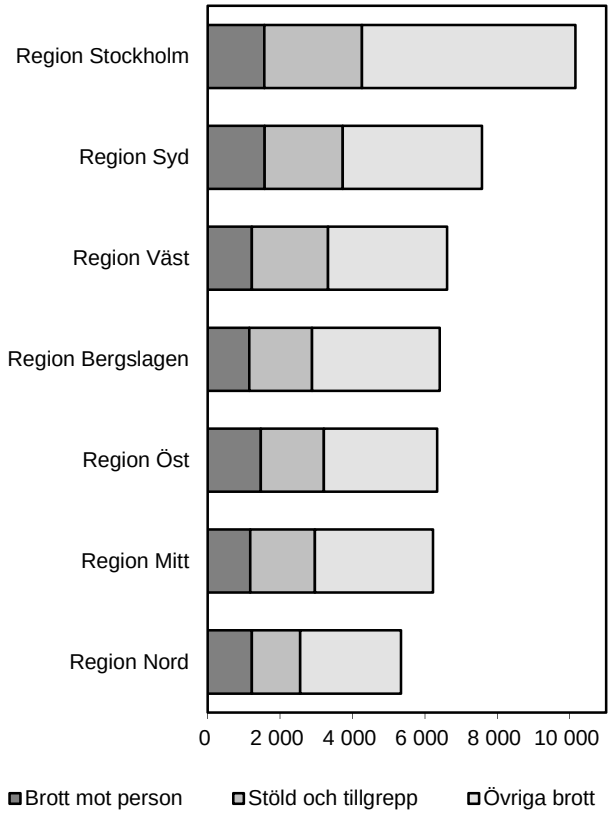

Figur 24. Antal anmälda brott per 100 000 invånare, regionvis, första halvåret 2018.

I regionerna utgör anmälda *brott mot person* omkring 20 procent av samtliga anmälda brott. Undantaget är region Stockholm där brott mot person utgör 15 procent. I region Stockholm utgör däremot skadegörelsebrott en större andel av samtliga anmälda brott än i de övriga regionerna (27 % jämfört med under 10 % i övriga regioner).

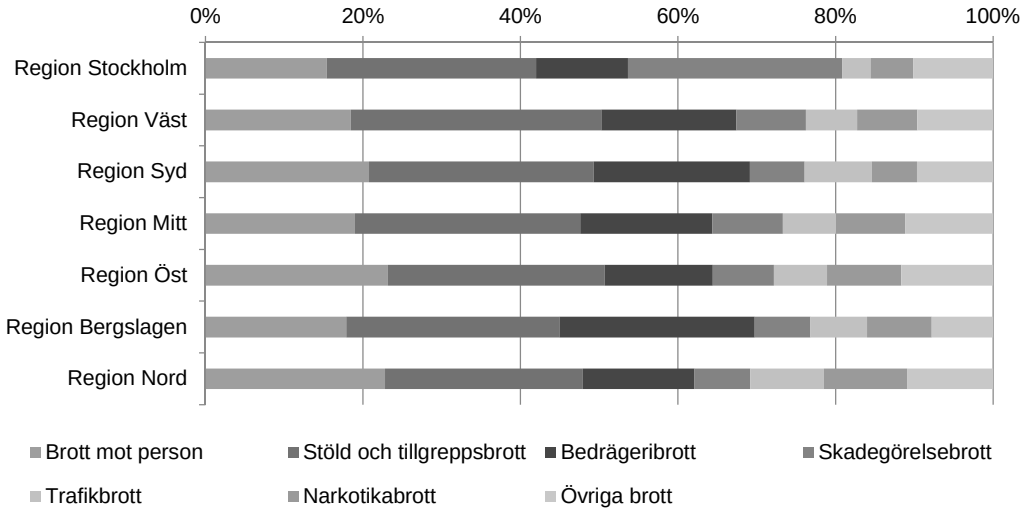

Figur 25. Andel anmälda brott av totalt antal anmälda brott i respektive region, efter brottskategorier, första halvåret 2018.

I storstadskommunerna Stockholm, Malmö och Göteborg anmäls ett högt antal brott per 100 000 invånare. En förklaring till detta är den stora genomströmningen av personer som inte är bofasta i kommunen. Av samma skäl anmäls ett högt antal anmälda brott per 100 000 invånare i storstädernas stadskärnor, som stadsdelarna Norrmalm i Stockholm och Centrum i Göteborg respektive Malmö.

Även andra kommuner med hög genomströmning av personer som inte är bofasta i kommunen kan uppvisa ett högt antal anmälda brott per 100 000 invånare.

Beskrivning av statistiken

Nedan följer en kortfattad beskrivning av statistiken över anmälda brott. För en mer utförlig beskrivning, se statistikens kvalitetsdeklaration.

Statistikens ändamål

Statistiken över antalet anmälda brott beskriver den anmälda brottslighetens nivå, utveckling, struktur och regionala fördelning i Sverige, per år och månad. Den används främst för att följa upp, bedöma, planera och utveckla rättsväsendets verksamheter, samt för att belysa den anmälda brottsligheten i olika avseenden, såväl i ett nationellt perspektiv som på regional och lokal nivå. Statistiken är deskriptiv och ger inga djupgående förklaringar till de förändringar som skett under en period.

Statistiken över anmälda brott omfattar endast den andel brott som kommer till polisens och andra brottsutredande myndigheters kännedom, och belyser således långtifrån alla brott som begås i samhället. För en mer heltäckande bild av den faktiska brottsligheten behövs även andra källor, till exempel självdeklarations-undersökningar eller brottsofferundersökningar som Nationella trygghetsundersökningen.

Statistikens innehåll

Anmälda brott

I den officiella statistiken över anmälda brott redovisas brott som under redovisningsperioden anmälts till och registrerats av Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket eller Ekobrottsmyndigheten. Brotten kan alltså ha ägt rum före registreringstillfället, och behöver inte ha upptäckts det år eller den månad som redovisningen avser. De flesta av de anmälda brotten har skett i Sverige, men för 1–2 procent av dem ligger brottsplatsen utomlands.

Det som redovisas är det totala antalet anmälda brott, det vill säga även händelser som efter utredning visar sig vara annat än brott, eller där brott inte kan styrkas. Detta är särskilt viktigt att komma ihåg vid jämförelser med annan kriminal-

statistik och vid internationella jämförelser, där man ofta har en snävare definition av begreppet brott. När det gäller till exempel mord, dråp och misshandel med dödlig utgång, har det vid jämförelser med Brås specialstudie av anmält dödligt våld[7] samt med dödsorsaksstatistiken och annan forskning visat sig att det faktiska antalet personer som avlidit till följd av dödligt våld under de senaste åren varit mellan 34 och 50 procent av det antal anmälda brott som redovisas i kriminalstatistiken.

För brott som anmälts till och registrerats av Tullverket (huvudsakligen smugglingsbrott) redovisas endast uppgifter om brott där det finns en skäligen misstänkt person. Statistiken över anmälda brott innehåller enbart de tullärenden som överlämnas till åklagaren. De ärenden som tullen lägger ner i ett tidigare skede kommer således inte med i statistiken.

Klassificering av brott

Brottsredovisningen omfattar brott mot brottsbalken (BrB),[8] brott mot trafikbrottslagen, brott mot narkotikastrafflagen samt brott mot specialstraffrättsliga författningar för vilka fängelse ingår i straffskalan. Försök, förberedelse och stämpling[9] till brott redovisas i allmänhet som fullbordade brott. Försöksbrotten redovisas separat enbart för mord och dråp, våldtäkter, biltillgrepp och bostadsinbrott. I samband med att ett brott registreras hos polisen, klassificeras det i enlighet med regler som utfärdas av Brå i samråd med Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Tullverket. Regler för klassificeringen finns i publikationen *Klassificering av brott,* som finns på Brås webbplats, www.bra.se. Klassificeringen, som bygger på brottskoder, utgår från gällande lagstiftning och görs utifrån den information som finns om brottet vid anmälningstillfället. Klassificeringen kan även grunda sig på uppgifter om till exempel offer, brottsplats och gärningspersonens tillvägagångssätt. Hur antalet brott beräknas för de enskilda brottstyperna framgår av dokumentet *Riktlinjer för antalsräkning av brott*, som bland annat finns på Brås webbplats, www.bra.se.

Regional fördelning

Statistiken över anmälda brott redovisas för hela landet och per region, vanligtvis där brotten anmälts, samt per kommun där brottet är begånget. Vissa brott kan

---

[7] När det gäller dödligt våld genomför Brå sedan 2002 en årlig specialstudie för att kunna presentera ett så korrekt antal fall av dödligt våld som möjligt. Resultatet av studien presenteras sedan 2011 i en separat rapport, *Konstaterade fall av dödligt våld*, som finns tillgänglig på Brås webbplats, www.bra.se. Rapporten publiceras i samband med den slutliga statistiken.

[8] Dock ingår inte följande brott: vållande till kroppsskada eller sjukdom i samband med trafikolycka (3 kap. 8 §), egenmäktigt förfarande genom olovligt utnyttjande av annans parkeringsplats (8 kap. 8 §) och förargelseväckande beteende (16 kap. 16 §).

[9] Med stämpling (enligt 23 kap. 2 § 2 st. BrB) menas att en person antingen i samråd med någon annan planerar att utföra brottet, eller själv erbjuder sig eller övertalar någon annan att utföra brottet.

sakna uppgift om kommun, och då redovisas brotten under okänd kommun i polisregionen.

Från och med den 1 januari 2015 har polisen omorganiserats, vilket innebär att de 21 länspolismyndigheterna har omvandlats till en polismyndighet, indelad i sju polisregioner. Dessa sju polisregioner har helhetsansvar för polisverksamheten inom ett angivet geografiskt område. Åklagarmyndigheten har anpassat sin organisation till motsvarande områden. Från och med 2015 redovisas statistiken efter de sju regionerna i stället för efter län.

I figur 28 nedan redovisas de nya polisregionerna, vilka län som ingår i respektive region samt befolkningsmängden i regionerna.

Region	Län	Befolkningsmängd 2017
Region Nord	Jämtland Norrbotten Västerbotten Västernorrland	896 00
Region Mitt	Gävleborg Uppsala Västmanland	926 000
Region Stockholm	Stockholm Gotland	2 370 000
Region Öst	Jönköping Södermanland Östergötland	1 110 000
Region Väst	Halland Västra Götaland	2 020 000
Region Syd	Kalmar Blekinge Kronoberg Skåne	1 950 000
Region Bergslagen	Dalarna Värmland Örebro	865 000

Figur 26. Indelning i de sju nya polisregionerna.

Insamling och bearbetning

Statistiken över anmälda brott grundar sig på de uppgifter som polis, tull och åklagare registrerar i sina ärendehanteringssystem.

När ett brott kommer till polisens kännedom upprättas en brottsanmälan, som läggs in i ärendehanteringssystemet RAR och sedan levereras till Brå. Även uppgifter från åklagarnas och tullens ärendesystem levereras till Brå. Hos Brå granskas och bearbetas uppgifterna innan de sammanställs till statistik.

Brå publicerar statistik över anmälda brott månadsvis, kvartalsvis och årsvis.

Jämförbarhet över tid

Statistik över anmälda brott har förts sedan 1950. Statistikrutinerna för anmälda brott har ändrats vid flera tillfällen, bland annat genom ny insamlingsteknik och nya redovisningssätt. Även enskilda händelser kan tillfälligt påverka statistiken under vissa år. Dessa förändringar är viktiga att känna till vid jämförelser över tid.

Enskilda ärenden med många brott kan påverka statistiken

Enstaka ärenden som omfattar en stor mängd anmälda brott kan ge upphov till märkbara förändringar mellan olika år i statistiken över anmälda brott, uppklarade brott och misstänkta personer. Det gäller i synnerhet brottskategorier eller redovisningsområden där nivån vanligtvis är relativt låg.

Enstaka stora ärenden kan skapa problem vid jämförelser över tid och osäkerhet om huruvida en förändring är generell. Stora ärenden är ovanliga, men bör beaktas vid tolkning av statistiken. Nedan följer en sammanställning av stora ärenden som har identifierats de senaste fem åren, i fallande ordning.

- Första halvåret 2018 anmäldes ett enskilt ärende i region Bergslagen som omfattade cirka 110 brott om datorbedrägeri.
- Första halvåret 2018 anmäldes ett enskilt ärende i region Syd som omfattade cirka 110 brott om trolöshet mot huvudman.
- Första halvåret 2018 anmäldes ett enskilt ärende i region Bergslagen som omfattade cirka 270 brott avseende övrigt bedrägeri.
- Första halvåret 2018 anmäldes ett enskilt ärende i region Stockholm som omfattade cirka 100 brott avseende skattebrott, grovt.
- Första halvåret 2018 anmäldes ett enskilt ärende i region Stockholm som omfattade cirka 1 300 brott avseende kontokortsbedrägeri.
- Första halvåret 2018 anmäldes ett enskilt ärende i region Mitt som omfattade 116 brott avseende datorbedrägeri.
- Första halvåret 2018 anmäldes ett enskilt ärende med många brott avseende överträdelse av kontaktförbud i region Öst.

- Första halvåret 2018 anmäldes ett enskilt ärende med många brott avseende våldtäkt mot flicka under 15 år i region Syd.
- Första halvåret 2017 anmäldes ett enskilt ärende med många brott avseende datorbedrägeri i region Mitt.
- Första halvåret 2017 anmäldes ett enskilt ärende med många brott avseende dataintrång i region Syd.
- Första halvåret 2017 anmäldes ett enskilt ärende med många brott avseende näringspenningtvätt, grovt brott i region Stockholm.
- Första halvåret 2017 anmäldes ett enskilt ärende med många brott avseende skattebrott, grovt i region Stockholm.
- Första halvåret 2017 anmäldes ett enskilt ärende med många brott avseende innehav av narkotika i region Öst.
- År 2015 anmäldes ett enskilt ärende med många brott avseende överlåtelse inklusive vårdslöshet av narkotika i region Nord.
- År 2015 anmäldes ett enskilt ärende med många brott avseende överlåtelse (inklusive vårdslöshet) av narkotika i region Stockholm.
- År 2015 anmäldes ett enskilt ärende med många barnpornografibrott i region Syd.
- År 2014 anmäldes ett ärende med många sexualbrott (sexuellt övergrepp, utnyttjande av barn för sexuell posering och sexuellt ofredande) samt barnpornografibrott i Gotlands län.
- År 2014 anmäldes ett ärende med många brott gällande kränkande fotografering i Uppsala län.
- År 2013 anmäldes ett ärende med många ofredandebrott i Jönköpings län.

Tekniska och juridiska förändringar

Nedan följer en sammanställning av olika systemtekniska och lagstiftningsmässiga förändringar sedan 1965, som i olika utsträckning har påverkat statistiken över anmälda brott. Dessa förändringar bör beaktas vid tolkning av statistiken. De är redovisade i fallande ordning, med de senaste förändringarna först. Styckena är skrivna så att de kan läsas separat. Den som är intresserad av ett specifikt år kan gå direkt till det aktuella stycket.

- Från och med halvåret 2017 ändrade polisen rutinen för registrering av smitning från trafikolycksplats. Rutinen innebär att även lindrigare brott anges som brott mot Trafikbrottslagen (1951:649) 5 § och inkluderas i brottstypen. Från och med 2018 redovisas brottstypen i statistiken indelat på

allvarligare brott (med betydande materialskador, personskador eller dödligt utfall) och på lindrigare brott (med inga eller lindriga material- och personskador). Se även punkt nedan angående smitning från parkeringskada (under 2013). Förändringarna 2013 och 2017 begränsar jämförbarheten över tid från och med 2013 och framåt.

- Produktionsperioden för den preliminära statistiken för juni 2017 var, på grund av den fastställda publiceringsplanen, ovanligt kort. Detta medförde att vissa uppgifter från Tullverket som registrerats under juni månad inte hann läsas in och bearbetas inför publicering av statistiken. Bortfallet, som mycket grovt kan uppskattas till ett par hundra brott, har framförallt påverkat antalet anmälda brott mot lagen om straff för smuggling (2000:1225) under juni månad. Dessa brott kommer att redovisas i den slutliga statistiken över anmälda brott. Sammantaget innebär bortfallet att smugglinsgbrotten det första halvåret 2017 jämfört med motsvarande period tidigare år ska tolkas med försiktighet.

- Från och med januari 2016 gjordes ett förtydligande av namnen på brottskoderna för misshandel i nära relation/ej i nära relation (koderna 9349–9356) i polisens anmälningssystem. Begreppet *i nära relation* definierades då som ”är eller har varit gifta, sammanboende eller har gemensamma barn”. Vid en tidigare kvalitetsstudie (*Kvalitetsstudie 1, Användningen av brottskoder*) hade det framkommit att brottskoderna ifråga till viss del överanvändes, eftersom de även användes för andra typer av nära relationer, exempelvis till syskon, föräldrar och vuxna barn. Åtgärden genomfördes alltså i syfte att förtydliga vad som omfattas av brottskoderna, så att anmälda misshandelsbrott kodas korrekt i samband med att de registreras. Efter förtydligandet av namnen på brottskoderna är nivån på antalet anmälda fall av misshandel i nära relationer i snitt cirka 28 procent lägre än tidigare år (2012–2015). För mer information, se *Kvalitetsstudie 1, Användningen av brottskoder* på www.bra.se.

- Från och med 2015 har kvaliteten förbättrats på statistiken över anmälda brott indelat på kommuner, genom ett minskat bortfall av uppgifter om kommun för brotten. Det händer att brott redovisas med okänd kommun av två anledningar: dels när uppgift om kommun helt saknas (exempelvis när brottet inte skett på en fysisk plats), dels i de fall då den angivna brottsplatsen finns i en kommun utanför den handläggande regionen. Från och med 2015, när 21 länspolismyndigheter omvandlades till en polismyndighet indelad i sju polisregioner, redovisas kommun som okänd i de fall då brottsplatskommunen inte ligger inom den handläggande regionen. Eftersom regionerna är större än länen ger det ett minskat bortfall på uppgiften om kommun.

  Vid jämförelser av olika brottstyper mellan 2015 och tidigare år i kommunerna kan eventuella ökningar därmed helt eller delvis bero på ett lägre bortfall av kommunuppgift. Detta bör beaktas vid tolkning av statistiken. I regionerna har vissa brottskategorier särskilt påverkats av det lägre bortfallet. För

resterande brottskategorier har påverkan varit lägre eller till och med obefintlig. De två regioner vars kommunredovisning har förbättrats mest är regionerna Nord och Öst; vad gäller exempelvis brott mot trafikbrottslagen har andelen brott med okänd kommun minskat med 91 procent i region Öst och med 80 procent i region Nord. I region Stockholm är påverkan försumbar; där har bortfallet totalt minskat med 1 procent. I övriga regioner har bortfallet minskat med mellan 4 och 6 procent totalt sett.

- Den 1 januari 2015 bildades den nya Polismyndigheten, som är indelad i sju polisregioner och som ersätter de tidigare 21 länspolismyndigheterna.
- Från och med april 2014 har definitionen av antalet utfärdade kontaktförbud förändrats. Antalet utfärdade kontaktförbud är en uppgift som Brå samlar in från Åklagarmyndigheten. Från och med april 2014 räknas de initialt utfärdade kontaktförbuden samt eventuella förlängningar av samma kontaktförbud separat. Det gör det möjligt att särredovisa enbart initialt utfärdade kontaktförbud eller samtliga utfärdade kontaktförbud inklusive eventuella förlängningar. I tidigare redovisningar, från 2008 till och med mars 2014, ingick de kontaktförbud som utfärdades initialt eller förlängdes under redovisningsåret. Varje kontaktförbud räknades endast en gång, oavsett om det hade förlängts eller ej.
- I juni 2014 påbörjades avvecklingen av polisens ärendehanteringssystem Pust, och systemet stängdes därmed för nyregistrering av brott. Efter stängningen ska alla nya brott registreras och hanteras i ärendehanteringssystemet RAR. En generell rekommendation är att iaktta en viss försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanterades i Pust under perioden 2013–2014, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), brott mot knivlagen, sjöfylleri (inklusive grovt) samt trafikbrott som rattfylleri och olovlig körning.
- Från och med juni 2013 har polisen registrerat smitning från parkeringsskada (2 kap. 8 § 2 st. och 14 kap. 3 § 1 p. a trafikförordningen 1998:1276) med brottskoden 3006 i ärendehanteringssystemen, i stället för med brottskoden 9001 för övriga bötesbrott. I enlighet med Brås instruktioner har brottskod 3006 tidigare endast använts för allvarligare smitningsbrott (5 § 1 st. trafikbrottslagen 1951:649). Brottskod 3112, som är den kod som borde användas för lindrigare smitningsbrott enligt gällande instruktioner, inräknas inte i den officiella brottsstatistiken, och den utvidgade tillämpningen av brottskod 3006 har således medfört en ökning av smitningsbrotten i statistiken över anmälda brott. Brå kan inte avgöra hur stor del av de registrerade smitningsbrotten som hör till respektive lagrum. Förändringen innebär att varken anmälda brott inom brottstypen smitningsbrott eller brottskategorin trafikbrott från första halvåret 2014 kan jämföras med tidigare eller senare perioder.

- Under februari 2013 driftsatte polisen ett nytt ärendehanteringssystem (Siebel-Pust), som ersatte det tidigare ärendehanteringssystemet Pust. Det nya ärendehanteringssystemet hade vissa brister vid driftsättningen, vilket inneburit att det inledningsvis har använts i begränsad omfattning. Brå har samarbetat med polisen och Åklagarmyndigheten för att omhänderta och avhjälpa bristerna i systemet. Det större systemskifte som införandet av Siebel-Pust utgjorde kan ha gett effekter som är svåra att överblicka. En generell rekommendation är att iaktta en ökad försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanterades i Siebel-Pust mellan 2013 och 2014, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), brott mot knivlagen, sjöfylleri (inklusive grovt) samt trafikbrott som rattfylleri och olovlig körning.
- I början av december 2012 genomförde Åklagarmyndigheten anpassningar av sitt ärendehanteringssystem Cåbra, för att uppfylla de krav som ställs inom projektet Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Driftsättningen av åklagarnas nya system inverkar inte direkt på statistiken över anmälda brott 2012, men statistiken påverkas av ett mindre bortfall i de brott som registrerades i den nya versionen av Cåbra under de tre sista veckorna i december 2012. Vid tester har det framgått att det i huvudsak påverkat statistiken över ekonomiskt relaterad brottslighet, men även till viss del miljöbrotten. Framför allt har det påverkat statistiken över brott mot skattebrottslagen, där cirka 1 500 anmälda brott skulle ha tillförts om samtliga uppgifter ingått i statistiken. För övriga brottstyper bedöms påverkan vara försumbar.
- Under perioden augusti till december 2012 gjorde polisen anpassningar i sitt ärendehanteringssystem RAR, för att uppfylla de krav som ställs inom projektet Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Förändringar i och med anpassningen som kan ha betydelse för statistiken över anmälda brott är bland annat förändringar i hur brott registreras och hur informations-överföringen mellan myndigheterna sker samt svårigheter att identifiera unika brott i ärenden som överförs mellan nya och äldre versioner av ärendehanteringssystemen hos polisen. Det är därmed viktigt att iaktta en ökad försiktighet när statistiken tolkas. Brå analyserar löpande vilken inverkan de nämnda förändringarna har på brottsstatistiken.
- Till följd av att Åklagarmyndigheten införde det nya ärendehanteringssystemet Cåbra (se nedanstående punkter) gjordes anpassningar i Brås statistikdatabas under 2010. Syftet med anpassningarna var att förbättra tillförlitligheten i antalsräkningen av anmälda brott som registrerats hos Åklagarmyndigheten eller Ekobrottsmyndigheten. I Cåbra har en unik brottsidentitet (BID) införts, vilket ger bättre möjligheter att identifiera och följa upp enskilda brott. Det gäller till exempel brott som av administrativa skäl flyttas mellan olika ärenden eller åklagarkammare. Analyser efter anpassningen till den unika brotts-

identiteten visar att antalet anmälda brott har varit underskattat sedan systemskiftet hos Åklagarmyndigheten. Vid tester har det visat sig att det i statistiken över samtliga anmälda brott under 2007 har tillkommit cirka 0,8 procent fler brott efter anpassningen. Motsvarande siffror för åren 2008–2009 är cirka 0,2 procent fler brott. Underskattningen av antalet anmälda brott kan framför allt hänföras till anmälda skattebrott samt delvis även till borgenärsbrott. Detta beror på att dessa brottstyper oftast registreras i Åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem. Enligt de gjorda testerna har det för 2007 tillkommit nästan dubbelt så många skattebrott efter anpassningen, och drygt 60 procent fler borgenärsbrott. För 2008 och 2009 har 10 respektive 1 procent fler skattebrott tillkommit, liksom 8 respektive 1 procent fler borgenärsbrott. Därmed är jämförelser inte relevanta för perioden 2007–2010. När det gäller statistik över den ekonomiska brottsligheten är jämförbarheten och tolkningen problematisk även för tidigare år (se nedanstående punkter). För mer information om påverkan av ovan beskrivna anpassningar till Cåbra, kontakta enheten för rättsstatistik på Brå.

- I och med införandet av Åklagarmyndighetens nya ärendehanteringssystem (Cåbra) under det andra halvåret 2007 kunde Ekobrottsmyndigheten förbättra antalsräkning och registrering av de anmälda brotten. I enlighet med anvisningarna i *Kodning av brott*, som finns publicerade på www.bra.se, övergick Ekobrottsmyndigheten till en mer extensiv antalsräkning, som innebär att användare nu registrerar ett brott för varje deklaration eller räkenskapsår. Enligt tidigare praxis registrerades endast ett brott oavsett antal deklarationer och utan hänsyn till hur många räkenskapsår som omfattades. Förändringen genomfördes under 2008. För utförligare information, se kapitlet Statistikens innehåll i *Kriminalstatistik 2009* (rapport 2010:15).

- Under 2007 införde Åklagarmyndigheten ett nytt ärendehanteringssystem (Cåbra), som ersatte tidigare system (Brådis och Envis). Systemomläggningen påbörjades i februari 2007 och skedde successivt i olika åklagarkammare fram till juni 2007. Förbättringen i statistiken över anmälda brott till följd av systemomläggningen berör brott som vanligtvis anmäls direkt till åklagaren, såsom skattebrott, miljöbrott och borgenärsbrott (11 kap. BrB). Ändringen innebär att även information om brott som saknar en misstänkt person levereras till Brå. Samtliga anmälda brott i dessa kategorier ingår därmed i statistiken från och med 2007. Tidigare år redovisades anmälda brott endast där det fanns en skäligen misstänkt person. Detta har medfört att det från och med 2007 redovisas betydligt fler anmälda skattebrott, miljöbrott och borgenärsbrott jämfört med föregående år. För utförligare information, se kapitlet Statistikens innehåll i *Kriminalstatistik 2009* (rapport 2010:15).

- Under 2007 införde polisen möjligheten att anmäla vissa brott via internet. Det har medfört att många brott, speciellt cykelstölder i Stockholms,

Södermanlands och Gotlands län, inte har kunnat knytas till en viss kommun, utan har rapporterats under okänd kommun i respektive län.

- I statistiken över anmälda brott har ett mindre fel upptäckts som berör vissa typer av skattebrott under perioden 2005–2006 och brott avseende föroreningar från fartyg under perioden 2002–2006. Felet innebär att antalet brott underskattades något under de åren.
- I slutet av 1999 påbörjades en större omläggning hos Rikspolisstyrelsen av de system som levererar uppgifter till statistiken. Med anledning av detta har Brå gjort stora omläggningar av sitt statistiksystem och hämtar numera in uppgifter om anmälda brott direkt från polisens ärendesystem (RAR). Dessa omläggningar kan ha påverkat statistiken under 1999 och 2000. Bland annat kan antalet trafikbrott ha påverkats av omläggningen. För mer information, se publikationerna *Kriminalstatistik 1999* och *Kriminalstatistik 2000*.
- Den brottskod som infördes 1997 i polisens ärendesystem, för de fall där brottstyp inte kan anges direkt vid anmälningstillfället, redovisades i statistiken till och med 2002, men togs sedan bort. För mer information, se publikationerna *Kriminalstatistik 2003*, *Kriminalstatistik 2004* och *Kriminalstatistik 2005*.
- Mellan 1994 och 1998 genomgick polismyndigheterna en omorganisation. De tidigare 118 myndigheterna slogs samman till 21 myndigheter (en per län). Omorganisationen medförde vissa problem med leveranserna av indata. Detta påverkade i viss mån statistiken, särskilt vad gäller regionala uppgifter.
- År 1994 övertog Brå ansvaret för den officiella kriminalstatistiken. Ansvaret för att även producera kriminalstatistiken övertogs av Brå i samband med bearbetningen av 1995 års statistik. Detta ansvar låg tidigare hos Statistiska centralbyrån (SCB). Ett nytt produktionssystem med en relationsdatabas har byggts upp. Omläggningen har i praktiken endast gett små effekter på jämförbarheten över tid. En kontroll av antalet anmälda brott mellan de två produktionssystemen ger en skillnad på 0,15 procent. Statistiken över antalet uppklarade brott kan dock ha påverkats något mer. Någon motsvarande kontroll av storleksordningen har inte kunnat genomföras.
- Under perioden 1991–1995 infördes successivt en datoriserad rutin för anmälan vid polismyndigheterna, Rationell anmälansrutin (RAR). En effekt är att det i kategorin fullbordade mord, dråp samt misshandel med dödlig utgång nu registreras fler fall som inte är brott (utan till exempel kan vara naturlig död, olyckshändelse eller överdos av narkotika), vilket leder till ett ökat antal registreringar. Jämförelser över tid för denna kategori är därför mycket osäkra.
- En omläggning av datasystemet genomfördes 1987.
- År 1975 infördes nya regler för kodning och antalsräkning av brott, samtidigt som adb-systemet för statistiken förändrades i grunden. Det är inte klarlagt i vilken mån dessa omläggningar påverkat jämförbarheten eller tillförlitligheten.

- Från och med 1965 ersätter brottsbalken den tidigare gällande strafflagen. De brott som anmäldes under perioden 1950–1964 har, i förekommande fall och så långt det varit möjligt, omrubricerats enligt den nya brottsbalkens terminologi.
- När polisväsendet förstatligades 1965 gjordes en genomgripande förändring av kriminalstatistiken. Diarieföringen gjordes enhetlig i polisdistrikten och ett nytt datoriserat system för statistikframställning infördes. Detta innebar bland annat att brottsredovisningen blev mer detaljerad, framför allt för förmögenhetsbrotten.

Kvalitetsstudier

Kvaliteten i brottskoder

Brottskoden avgör till vilken brottstyp man räknar ett brott, ett beslut eller en registrerad misstanke, vilket påverkar statistiken över anmälda brott, handlagda brott, handlagda brottsmisstankar samt misstänkta personer.

Brå har genomfört en kvalitetsstudie, som publicerades i september 2012. Resultatet visar att felkodningar framför allt påverkar fördelningen av brottstyper inom de olika brottskategorierna. Det är sällan som anmälningarna skulle ha kodats till en helt annan kategori. Till exempel bedömdes samtliga studerade anmälningar med en brottskod för bedrägeri ha registrerats till rätt brottskategori. Däremot förekom felkodningar för vilken typ av bedrägeri det var frågan om – datorbedrägeri, bluffaktura, bedrägeri med hjälp av internet eller annat. Generellt förekom en överanvändning av koderna för ärenden utan egen brottskod, som *övrigt bedrägeri* eller *annan stöld,* vilket också innebar att brottstyper med en egen brottskod var underanvända, t.ex. *bedrägeri med hjälp av internet*.

Ytterligare områden där det på grund av felkodningar finns anledning att iaktta försiktighet vid tolkningen av statistiken är variabler som *i nära relation/ej i nära relation, bekant/obekant*, *grovt/annat än grovt, försök/fullbordat* samt *inomhus/utomhus*. Det framgår av den ovan nämnda studien, men också i andra undersökningar som gjorts av Brå och SCB rörande användningen av brottskoder. För ytterligare information, se rapporten *Användningen av brottskoder, en kvalitetsstudie inom kriminalstatistiken* på www.bra.se.

Specialstudier om dödligt våld

För att kunna redovisa det faktiska antalet fall av dödligt våld gör Brå sedan 2002 specialstudier av underlaget till statistiken. Studierna omfattar samtliga anmälda fall av fullbordade mord, dråp eller misshandel med dödlig utgång samt vållande till annans död (exklusive de fall som inträffar i trafiken eller på arbetsplatser). Avsikten med studierna är bland annat att fastställa om misstanken om brott kvarstår efter polisens utredning (slutredovisad förundersökning). De anmälda fallen av vållande till annans död kontrolleras för att klargöra om det bland dessa

gärningar finns brott som borde ha rubricerats som misshandel med dödlig utgång. Med dödligt våld avses fullbordade mord, dråp och misshandel med dödligt våld, som korrekt registrerats som sådana eller som felaktigt registrerats som vållande till annans död.

För mer information, se *Konstaterade fall av dödligt våld,* som finns att ladda ner från www.bra.se.

Brå ansvarar för den officiella kriminalstatistiken och har till uppgift att förse rättsväsendets myndigheter, brottsförebyggande aktörer och övriga användare med statistik av god kvalitet som underlag för verksamhetsuppföljning, beslutsfattande, utredningsverksamhet och forskning.

Utifrån insamlade uppgifter från rättsväsendets administrativa system, sammanställer och presenterar Brås enhet för rättsstatistik årligen cirka 1 100 tabeller på månads-, kvartals- och årsbasis inom områdena brott, personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott. Uppgifterna redovisas på såväl nationell som regional och lokal nivå.

Tabellerna publiceras på Brås webbplats, www.bra.se/statistik, tillsammans med tolknings-anvisningar, kommentarer och analyser.

brå